

Nederlandse School Berlijn

**Schoolgids
2022/2023**

NTC primair onderwijs
Stichting Nederlandse Taal en Cultuur in Berlijn

1^e locatie:
Comenius Schule
Brandenburgische Strasse 5
10713 Berlijn

2^e locatie:
Elisabeth-Abegg-Grundschule
Christburger Strasse 14 C
10405 Berlijn

Correspondentieadres:
Stichting NTCB
p.A. Vermögensberatung Select
z.H. Marie Louise Cassens
Bayerische Str. 30
10707 Berlijn

Website: www.nederlandseschool.de
Emailadres: info@nederlandseschool.de

Inhoudsopgave

Een woord vooraf	3
1 De Nederlandse school in Berlijn	4
2 Waar de school voor staat	5
3 Organisatie van het basisonderwijs	6
4 Voortgezet onderwijs	10
5 De zorg voor de kinderen	12
6 De leraren	15
7 De ouders	16
8 Schoolgeld/ouderbijdragen	18
9 De ontwikkeling van het onderwijs	19
10 De resultaten van het onderwijs	20
11 Les- en vakantierooster	23
12 Contactgegevens	24
Bijlagen	25
Bijlage 1 Wet op het primair onderwijs artikel 13	25
Bijlage 2 Alternatieve leerlijn spelling groep 7-8	26
Bijlage 3 Informatie en links betreffende corona	28

Een woord vooraf

Ontmoetingspunt

De Nederlandse School wil voor Nederlandse en Belgische kinderen in Berlijn en omstreken een cultureel ontmoetingspunt zijn. Kinderen wordt de mogelijkheid geboden de Nederlandse taal te leren en kennis te maken met de Nederlandse cultuur. Hiertoe verzorgt de Stichting Nederlandse Taal en Cultuur (NTC) in Berlijn het taalonderwijs en organiseert ze culturele activiteiten.

De lessen zijn bedoeld voor kinderen in de leeftijdscategorie van vier tot twaalf jaar met een Nederlandse of Belgische nationaliteit of met een andere EU-nationaliteit mits Nederlandstalig die tijdelijk of permanent in Berlijn wonen. Vanaf schooljaar 2018/2019 bieden we bovendien voortgezet onderwijs aan.

De Stichting NTC in Berlijn is aangesloten bij de Stichting Nederlands Onderwijs in het Buitenland (NOB).

Het onderwijs wordt verzorgd door bevoegde Nederlandstalige leerkrachten.

Uitgangspunt is het onderwijs zo in te richten, dat door ouders gestelde prioriteiten (zoals nadruk op mondeling taalgebruik of extra aandacht voor het creatief schrijven) ingepast kunnen worden in de wekelijkse lessen en de maandelijkse blokken. Aangezien de groepen relatief klein zijn, kan ieder kind intensievere begeleiding worden geboden.

Op de leszaterdagen worden regelmatig actuele teksten van Nieuwsbegrip.nl behandeld. Met deze teksten wordt het begrijpend lezen op een hedendaagse, aantrekkelijke en actuele wijze aangeboden.

Bovendien kan facultatief extra aandacht worden besteed aan culturele en aardrijkskundige onderwerpen door zelf ontwikkeld lesmateriaal.

De gemeenschappelijke leszaterdagen zijn gewijd aan typisch Nederlandse fenomenen: kinderboekenweek, Sinterklaas en Koningsdag. Door de Corona-epidemie is evenwel onduidelijk of deze speciale zaterdagbijeenkomsten op de traditionele wijze kunnen plaatsvinden.

Waarom een schoolgids voor ouders?

Deze schoolgids is bedoeld om u als ouder te informeren en een beeld te schetsen van wat de Nederlandse school in Berlijn voor uw kinderen kan betekenen. Aan de schoolgids kunt u concrete verwachtingen ontleen ten aanzien van hetgeen de school aanbiedt. U kunt de directie en de leerkrachten gedurende het schooljaar aanspreken op de inhoud van de schoolgids. De schoolgids is ook bedoeld als middel om de dialoog tussen u en de school te stimuleren.

De school brengt jaarlijks een schoolgids uit, gericht op het komende schooljaar. De gids is samengesteld door de leerkrachten en het bestuur.

Deze schoolgids wordt ter goedkeuring voorgelegd aan de afdeling buitenland van de onderwijsinspectie.

Wat staat er in deze schoolgids?

Deze schoolgids beoogt ouders inzicht te geven in:

- hoe onze school aan het onderwijs vormgeeft;
- hoe de zorg voor kinderen in de praktijk wordt omgezet;
- wat ouders en school van elkaar mogen verwachten;
- welke resultaten onze school bereikt.

Verzoek aan ouders om te reageren

Indien u vragen, opmerkingen of suggesties heeft die betrekking hebben op deze schoolgids, verzoeken wij u contact op te nemen met de directie van de school, Herman Verpalen en Marcel van Hamersveld.

1 De Nederlandse school in Berlijn

1.1 Het bestuur en leerkrachten

Het bestuur wordt gevormd door:

Cyril Duysker	voorzitter
Emilie Swartjes	secretaris
Marie Louise Cassens	penningmeester/leerling-administratie
Manon de Bont	feesten & algemeen
Tijmen Blom	algemeen
Ewout van Ginneken	algemeen
Hendrik Schreuder	algemeen
Marieke Tjalsma	algemeen
Roel Wamelink	algemeen

Manon, Tijmen, Ewout, Hendrik, Marieke en Roel zijn dit jaar tot het bestuur toegetreden met de bedoeling uiteindelijk het stokje van het zittende bestuur over te nemen. De komende tijd gaan zij zich inwerken in de materie. Tevens zullen zij meewerken aan het opstellen van een nieuw schoolplan.

Onderwijsgevenden op de locaties Berlijn Wilmersdorf (Wdorf) en Prenzlauer Berg (Pberg):

1. Saskia Schoenmaker	leerkracht groep 1 en 2	Wdorf
2. Annelies Pons	leerkracht groep 1 en 2	Wdorf
3. Rachel de Joode	leerkracht groep 1 en 2	Pberg
4. Berber Knol	leerkracht groep 1 en 2	Pberg
5. Seldem Yesil-Yaslanmaz	leerkracht groep 3A	Wdorf en Pberg
6. Herman Verpalen	leerkracht groep 3B	Wdorf en Pberg
7. Stefani van Velden	leerkracht groep 4 en 5	Wdorf en groep 4 Pberg
8. Roos Leverink	leerkracht groep 5	Pberg
9. Marcel van Hamersveld	leerkracht groep 5 en 6	Wdorf en groep 6, 7 en 8 Pberg
10. Kathleen Dols	leerkracht groep 7 en 8	Wdorf

Onderwijsgevenden in Berlijn Prenzlauer Berg:

Coördinatoren:	Herman Verpalen, Marcel van Hamersveld
Schooladministratie:	Emilie Swartjes

1.2 Locaties van de school

Dit schooljaar kunnen we in Wilmersdorf vanaf september weer gebruik maken van het schoolgebouw van de Comenius Grundschule, Brandenburgische Straße 5 10713 Berlijn.

In Berlijn Prenzlauer Berg kunnen we gebruik maken van het schoolgebouw van de Elisabeth-Abegg-Grundschule Christburger Strasse 14 C 10405 Berlijn

1.3 Schoolgrootte

Dit jaar bedraagt de leerlingenpopulatie 146 leerlingen (peildatum 1 oktober 2022), waarvan 135 leerlingen basisonderwijs en 11 leerlingen voortgezet onderwijs volgen. Ten opzichte van vorig jaar is dat een daling (160 vorig jaar t.o.v. 146 dit schooljaar), die grotendeels te verklaren is doordat relatief veel leerlingen naar Nederland zijn (terug) verhuisd.

2 Waar de school voor staat

2.1 Missie, uitgangspunten en prioriteiten

Missie

Ons NTC-onderwijs heeft als eerste doelstelling aan te sluiten bij het basisonderwijs in Nederland. Omdat voor het merendeel van de huidige leerlingen de prioriteit vooral in het herstellen en verdiepen van het contact met de Nederlandse taal en cultuur ligt, bestaat een tweede stroming. Dit verschil wordt aangeduid met Richting 1 en Richting 2 leerlingen. R1-leerlingen zijn leerlingen die aansluiting moeten houden met het onderwijs in Nederland. Bij leerlingen die tweetalig opgroeien (R2) streven wij naar een zo hoog mogelijk taalniveau. Er bestaat nog een derde groep (R3) die Nederlands als vreemde taal leert. Aan deze groep bieden we alleen onderwijs aan in groep 1 en 2. Het taalniveau van deze leerlingen moet na twee jaar voldoende hoog zijn om te kunnen doorstromen naar groep 3A. Zo niet, dan kunnen zij niet op de school blijven.

De reden is dat we niet het personeel noch het benodigde specifieke lesmateriaal hebben om vanaf groep drie onderwijs aan R3-leerlingen aan te bieden.

Uitgangspunten

Onze school kent een aantal uitgangspunten die in hoge mate onze identiteit bepalen:

- eerbiediging van iedere geloofsovertuiging of levensbeschouwing;
- gelijkwaardigheid van alle leerlingen;
- respect voor (culturele) verschillen: geen discriminatie of uiting van racisme.

Om de aansluiting met Nederland en het Nederlandse onderwijs zo goed mogelijk te laten verlopen, maakt naast de Nederlandse taal ook de Nederlandse cultuur (in de vorm van Nederlandse boeken, spelletjes, liedjes) deel uit van ons onderwijsaanbod.

Prioriteiten

Gezien de leerlingpopulatie geven we hoge prioriteit aan het onderwijs aan kinderen die het Nederlands minder goed beheersen. In de lesblokken op zaterdag besteden we extra aandacht aan Nederlandse cultuur (zie hoofdstuk 10).

Onze school hecht veel waarde aan individuele begeleiding en evaluatie. Om de aansluiting met het onderwijs in Nederland te waarborgen en om de kwaliteit van ons onderwijs te bewaken, worden de leerprestaties regelmatig geëvalueerd (zie hiervoor het overzicht op pagina 20). Gedurende het schooljaar worden meerdere toetsen afgenomen. Naast de methodegebonden toetsen gebruiken we toetsen van het leerlingvolgsysteem van de CITO. Naast woordenschat, begrijpend lezen en spelling wordt de technische leesvaardigheid (AVI) getoetst.

2.2 Het klimaat van de school

Veel mensen beseffen dat de sfeer waarin een kind moet opgroeien van groot belang is om een volwaardig mens te worden. Wij stellen daarom een vriendelijk en veilig klimaat met orde en regelmaat op prijs. Pas als een kind zich veilig voelt, kan het zich ontwikkelen. Een goede samenwerking van het onderwijzende personeel, het bestuur en de ouders heeft een positieve invloed op de atmosfeer van de lessituatie en komt de kinderen ten goede.

Het gevoel van saamhorigheid wordt versterkt door de jaarlijkse gezamenlijke viering van een aantal Nederlandse feestdagen, waaronder in ieder geval Koningsdag en Sinterklaas.

3 De organisatie van het onderwijs

3.1 De organisatie van de school

Schoolorganisatie

De leerlingen op beide NTC-locaties, volgen dagonderwijs op verschillende scholen. Het NTC-onderwijs is een aanvulling op het dagonderwijs aan de Duitse of internationale school. Het aantal beschikbare uren en lestijden is beperkt tot de naschoolse tijden. Huiswerk proberen we te vermijden. Door de Corona-pandemie kunnen we in Prenzlauer Berg slechts 2 uur lesgeven. Om het ontbrekende uur te compenseren krijgen de leerlingen op deze locatie wekelijks huiswerkopdrachten mee.

Groepering

Onderbouw: de groepen (groep 1-2) waarin ook leerlingen kunnen worden opgenomen met een kleine woordenschat. Mits thuis ondersteund door de (Nederlandstalige) ouder is het mogelijk dat deze leerlingen doorstromen naar groep 3a.

Aanvankelijk lezen: is verdeeld over twee leerjaren. In groep 3a wordt thema 1 tot 6 van de nieuwe leesmethode en in groep 3b thema 7 tot 12 behandeld. Leerlingen die eind groep 3a een voldoende hoog niveau (AVI en woordenschat) halen kunnen meteen naar groep 4

Middenbouw: groep 4 en 5. Vanaf groep 4 wordt gewerkt met de taalmethode Taal Actief en vanaf groep 5 wordt een begin gemaakt met begrijpend lezen

Bovenbouw: groep 6, 7 en 8. Dit zijn meestal combinatiegroepen. Meer zelfstandigheid wordt verlangd maar er is ook meer aandacht en tijd voor culturele activiteiten.

Onderbouw, middenbouw en bovenbouw

Elke les dragen we er zorg voor, dat de volgende onderdelen aan de orde komen:

Onderbouw:

mondeling taalgebruik
woordenschatuitbreiding
beweging (bevordering taalgebruik)
expressie, muziek, zang en beweging
voorbereidend lezen

Midden- en bovenbouw:

mondeling taalgebruik (kringgesprek)
woordenschatuitbreiding
schrijven
spelling
lezen (technisch en begrijpend)

Bij de lesopbouw maken we gebruik van het instructiemodel:

→ inleiding → instructie → inoefenen → (zelfstandige) verwerking → evaluatie en afsluiting

Groepsgrootte

Het aantal leerlingen in schooljaar 2022/2023:

Wilmersdorf		Prenzlauer Berg	
kleutergroepen	20 leerlingen	kleutergroepen	22 leerlingen
groep 3a en 3b	14 leerlingen	groep 3a en 3b	23 leerlingen
middenbouw	17 leerlingen	middenbouw	14 leerlingen
bovenbouw	15 leerlingen	bovenbouw	10 leerlingen
Totaal:	66 leerlingen	Totaal:	69 leerlingen

Voortgezet onderwijs VO 2: 7 leerlingen
VO 3: 4 leerlingen

Kwaliteitsbewaking

Leerlingen krijgen aandacht op het niveau van hun individuele behoefte.

We hanteren verschillende middelen om ervoor te zorgen dat de kwaliteit op het gebied van de leerlingenzorg verankerd blijft in de dagelijkse praktijk:

- maandelijks worden methodegebonden toetsen afgenomen
- gedurende het jaar worden Cito-toetsen afgenomen om de ontwikkeling van het technisch en begrijpend lezen te volgen en om de resultaten van de woordenschat-ontwikkeling en spelling in kaart te brengen; deze toetsen worden eenmaal per jaar afgenomen. Een overzicht van de af te nemen toetsen vindt u in hoofdstuk 9.3 op pagina's 19 tot en met 20. Minimaal één keer per jaar vindt er een ouderavond plaats, waar de kwaliteitsbewaking van ons onderwijs aan de hand van de toetsresultaten wordt toegelicht. De resultaten van de toetsen worden opgeslagen in het leerlingvolgsysteem Parnassys.

De toetsresultaten worden individueel met de ouders besproken tijdens de 10-minuten gesprekken die plaatsvinden na het uitreiken van de rapporten.

3.2 Activiteiten voor de kinderen

Onderbouw Groep 1 en 2

In groep 1 en 2 besteden we op een speelse manier aandacht aan de taalontwikkeling. Elke les wordt opgebouwd rond een thema. De introductie vindt plaats tijdens de kring, de verwerkingen maken de kinderen daarna zelfstandig of gezamenlijk. Bij de verwerkingen worden verschillende niveaus aangeboden passend bij de ontwikkeling van de kinderen.

We gebruiken een aantal thema's die door de 'Kleuteruniversiteit' worden aangeboden. Hiertoe horen enkele vaste thema's zoals de seizoenen en de feestdagen. Daarnaast worden de thema's behandeld zoals de school, reizen of sprookjes.

De Kleuteruniversiteit biedt veel materiaal aan om de woordenschat te ontwikkelen en het vertellen en het (kritisch) luisteren te bevorderen. Bovendien besteden we aandacht aan beginnende geletterdheid en taalbeschouwing om een soepele overgang naar het lees- en schrijfonderwijs in groep 3 te bevorderen.

Basisvaardigheden (lezen, schrijven, en taal)

In groep 3a beginnen we met het aanvankelijk leesonderwijs. Vorig jaar hebben we een nieuwe methode aangeschaft: 'Lijn 3'. Deze methode bevat 12 thema's. De eerste helft daarvan wordt in groep 3a behandeld, de tweede helft in groep 3b. De methode Lijn 3 heeft attractieve werkboeken en spellingboeken, bevat zeer gedifferentieerd materiaal, heeft per thema 2 spellen om het geleerde op een speelse manier in te oefenen plus vele oefeningen voor het digibord. De methode heeft standaard twee niveaus om de snellere leerlingen op een iets hoger niveau te laten werken.

Het grootste deel van het aanvankelijk lezen vindt plaats in het dagonderwijs. Wij concentreren ons op de typisch Nederlandse fonemen en grafemen (dubbelklanken als eu, oe en ui). In groep 3b wordt intensief aandacht besteed aan ingewikkelde en voor R2 leerlingen ongebruikelijke lettercombinaties. Woorden met opeenvolgende medeklinkers, dubbele klinkers, de sch enz.

Vanaf eind groep 3A worden Cito-toetsen afgenomen voor spelling, woordenschat en begrijpend lezen.

Activiteiten in midden- en bovenbouw

In groep 4 tot en met 8 werken we met de nieuwste versie van de methode Taal actief. Van deze methode gebruiken we ook de spellinglijn en de woordenschatlijn.

Vanaf groep 4 gebruiken we voor alle groepen de nieuwste versies van de Cito-toetsen voor spelling, begrijpend lezen, woordenschat en AVI. De resultaten van deze toetsen worden opgeslagen in het digitale leerling onderwijs volgsysteem van Parnassys. Hierdoor is het veel eenvoudiger om groeps- en individuele overzichten van de leerresultaten samen te stellen.

Voor leerlingen die extra aandacht nodig hebben wordt een handelingsplan opgesteld. Daartoe behoort ook het gebruik maken van een alternatieve leerlijn op het gebied van spelling en zinsontleding in groepen 7 en 8 (zie bijlage 2). Deze kinderen krijgen een meer individueel programma. Zij werken onder andere met speciaal voor R2-leerlingen ontwikkeld materiaal.

Nederlandse cultuur

De lessen "Nederlandse cultuur" beogen de band met de Nederlandse cultuur te versterken. We besteden voornamelijk aandacht aan speciale festiviteiten, feestdagen, gebruiken en gewoontes, maar ook aan Nederlandse liedjes en spelletjes, kortom Nederland Cultureel Erfgoed.

Voor alle groepen wordt een cyclus van feestdagen doorlopen, waarbij in ieder geval aandacht besteed wordt aan Koningsdag en Sinterklaas. Ook worden typisch Nederlandse evenementen belicht, zoals de Elfstedentocht, de Kinderboekenweek, Prinsjesdag of gebeurtenissen rond de Koninklijke familie. Deze thema's komen vooral op de zaterdagse bijeenkomsten aan bod. De leszaterdagen worden deels gebruikt om lessen uit "Nederland in Zicht" te behandelen: aardrijkskunde en geschiedenis der lage landen.

Algemene aandachtspunten dit schooljaar:

- Consolidering en coördinatie van behandelde thema's voor groep 1 en 2.
- Voortzetting van het vorig jaar gestarte project evaluatie spellingproblemen. Vergelijking methodisch aangeboden spellingsproblemen versus Cito-toetsen.
- Invoeren van toetsresultaten leerlingvolgsysteem Parnassys per groep met het oog op betere vergelijkbare resultaten.
- Voortzetting leerlijn. De leerlijn is een speciaal voor het NTC ontwikkeld plan om de leerdoelen per leerjaar methodeonafhankelijk vast te stellen.
- Kwaliteitsbewaking beoogde en bereikte leerdoelen. De nadruk komt dit jaar te liggen op het verbeteren van de spellingsvaardigheden van de leerlingen.
- Stimulering team: project leren van en aan elkaar middels lesobservaties van collega's.

Analyse van de leerontwikkeling van de kinderen en welke instrumenten we hiervoor gebruiken:

- Iedere leerkracht houdt een logboek bij van opvallendheden. Deze opvallendheden en tevens belangrijke gesprekken met ouders worden in een 'notitie' in Parnassys gezet.
- Naar aanleiding van de methode-toetsen trekken we conclusies hoe een kind zich ontwikkelt. De toetsen worden op het eind van een thema afgenomen. Eventueel kan aan het begin van een thema getoetst worden, bijvoorbeeld bij sterke kinderen of kinderen die door omstandigheden een deel van de les missen. Zo krijgen deze leerlingen een leerprogramma dat is toegespitst op ontbrekende leerstof.

Analyse hoe we de toetsen/gegevens van kinderen organiseren:

Enmaal jaarlijks, na de winterrapporten, plannen we een vergadering waarin we de leerlingen bespreken qua niveau en prestatie. In gesprek met elkaar wordt het niveau van het kind vastgesteld en besloten of hier een actieplan nodig is. Zowel kinderen die onder als boven het gemiddelde scoren hebben een actieplan nodig. Bij het gesprek bekijken we de logboekgegevens, de toetsuitslagen van de afgenomen methode- en Cito-toetsen, gespreksverslagen met ouders en de evaluaties van handelingsplannen.

Afspraken rondom zelfstandig werken:

We hanteren in iedere klas het stappenplan zelfstandig werken:

1. Kan ik het zelf oplossen?
2. Ik vraag hulp aan een ander kind.
3. Ik vraag hulp aan de leerkracht, wanneer deze niet beschikbaar is, ga ik verder met een volgende opdracht.

Inwerken nieuwe leerkrachten:

Iedere nieuwe collega krijgt een tutor/maatje die hem/haar inwerkt. Zo mogelijk zal dat iemand zijn die een parallelklas heeft. De schoolleider draagt er zorg voor dat het nieuwe teamlid (door een collega) wordt ingewerkt.

Ontwikkeling nieuw gemaakte afspraken:

Omdat BRON (website NOB) is vervangen door Globus is het share-point verdwenen. Daarom hebben we een eigen interne schoolcloud ingericht. Hier worden alle oude en nieuwe afspraken opgeslagen zodat ook nieuwe collega's gemakkelijk daarop kunnen terugrijpen.

4. Voortgezet onderwijs

Situatie

Om te voldoen aan de vraag van ouders en leerlingen om na groep 8 de taalvaardigheden verder te ontwikkelen en eventueel studeren in Nederland mogelijk te maken, bieden we vanaf het schooljaar 2018-2019 voortgezet onderwijs aan. Dit jaar nemen daaraan in totaal 11 leerlingen deel: 7 leerlingen in VO 2 en 4 in VO 3.

Het grote struikelblok was dat de meeste leerlingen al een overvol programma hebben in het reguliere dagonderwijs met veel huiswerk dat zij elke avond moeten maken, zodat het voor de meeste van hen niet mogelijk is/was om elke dinsdagnamiddag nog twee uur naar de Nederlandse school te komen. Om dit probleem uit de wereld te helpen, hebben we gekozen om het vervolgonderwijs (deels) als afstandsonderwijs aan te bieden. De jongeren krijgen via een internetplatform leerstof en huiswerk aangeboden en kunnen dat maken op het moment dat zij daar tijd voor hebben.

Om eveneens aan het mondelinge aspect van de taalontwikkeling te werken, zijn gedurende het jaar een aantal contactdagen gepland. Op deze zaterdagen is tijd voor klassikale instructie van moeilijke leerstof en zal aan de hand van voor Nederland relevante thema's gewerkt worden aan de mondelinge communicatievaardigheden.

De ouderbijdrage voor het vervolgonderwijs is dit jaar vastgesteld op € 200,- per leerling.

Het onderwijsleerproces

1) Het onderwijsaanbod: doelen en methoden

Doel van het vervolgonderwijs is om de leerlingen in enkele jaren tijd voor te bereiden op het NavT Certificaat 'Educatief Startbekwaam', waarmee een overgang naar vele Nederlandstalige hogescholen en universiteiten mogelijk is.

De beginsituaties van de leerlingen die aangemeld zijn voor het vervolgonderwijs zijn zeer verschillend. Sommigen beëindigden net groep 8, anderen sloten groep 8 alweer een paar jaar geleden af (en willen nu de draad weer opnemen). Twee leerlingen zijn recentelijk naar Berlijn verhuisd en hebben zich pas vanaf dit schooljaar bij ons aangesloten.

Net zoals bij het primaire onderwijs wordt de leerstof zo gestructureerd dat elke leerling de mogelijkheid krijgt zich op eigen niveau te ontwikkelen, in eigen tempo en naar eigen kunnen. Daarnaast stimuleren we het groepsproces zodat de leerlingen zich in een veilige omgeving creatief kunnen uiten, een eigen mening kunnen en durven geven en leren om kritisch en op een respectvolle manier naar een ander te luisteren en dat alles in de Nederlandse taal.

Het onderwijs in de Nederlandse taal is erop gericht dat de leerlingen:

- de vaardigheden die de leerlingen al hebben ontwikkeld te onderhouden, te verdiepen en uit te breiden.
- de deelvaardigheden luisteren, spreken, lezen en schrijven steeds op een hoger (volwassen) niveau gaan beheersen. Tekstvormen en inhoud worden moeilijker, vaardigheden als argumenteren, discussiëren en presenteren komen aan bod.
- plezier hebben en houden in het gebruiken en beschouwen van de Nederlandse taal;
- voeling met de Nederlandse cultuur behouden en beleven;
- een ontmoetingsplaats hebben waar zij met elkaar kunnen communiceren in de Nederlandse taal.

We gebruiken de Nederlandse taalmethode 'Op Niveau' via het internetleerplatform Learnbeat. De lesinhouden worden door de leerkracht aan de hand van de NOB-leerlijn én in samenspraak met de leerling en de ouders geselecteerd. De leerlingen kunnen via Learnbeat de leerstof bekijken die door de leerkracht uit 'Op Niveau' voor hen geselecteerd werd. Ze kunnen in deze veilige internetomgeving deze oefeningen maken, waarna de leerkracht die dan verbeteren en

becommentariëren kan. In Learnbeat kunnen ook extra remediërings- en verrijkingsoefeningen toegevoegd worden zodat elke leerling op zijn of haar niveau zeer nauw begeleid kan worden.

2) Nederlandse cultuur

De leerlingen uit het vervolgonderwijs sluiten aan bij de festiviteiten en feestdagen die in het primair onderwijs georganiseerd worden. Zo blijft de verbondenheid met Nederland en met de primaire afdeling van de school bestaan. Tijdens de groepslessen van het vervolgonderwijs worden eveneens cultuurthema's behandeld en kan de actualiteit in Nederland besproken worden.

3) Didactisch handelen en pedagogisch klimaat

Van de leerlingen in het vervolgonderwijs wordt een grote zelfstandigheid verwacht, zowel wat het verwerken van de leerstof, alsook het maken van huiswerk betreft. We werken daarom in nauw overleg samen met de ouders. Uiteraard blijft de hulp en controle van de leerkracht via internet en tijdens de contactmomenten een essentieel deel van het vervolgonderwijs.

4) Onderwijstijd

Ook voor het vervolgonderwijs hebben wij een minimum van 120 onderwijsuren per jaar vastgelegd om het NTC-onderwijs succesvol te kunnen laten verlopen. Aangezien de leerlingen in het vervolgonderwijs geen wekelijkse lessen meer hebben, is het aantal onderwijsuren voor ons natuurlijk moeilijker te controleren en deels afhankelijk van de inzet en de mogelijkheden van de individuele leerling. Om de leerlingen in staat te stellen zelf hun tijd zo goed mogelijk in te delen, willen we de leerstof in grotere delen aanbieden (i.p.v. wekelijks huiswerk). Door Learnbeat is het voor de leerkracht mogelijk om op elk moment te zien welke leerling, welke taak al gemaakt heeft, zodat steeds bijgestuurd kan worden. We rekenen met een gemiddelde werktijd van 2,5 uur per week die de leerling nodig heeft om de leerstof te verwerken. Daarbij komen nog 7 contactmomenten van telkens 4 uur.

5) Toetsing

De uiteindelijke toets is het examen voor het Certificaat NaVT (Nederlands als Vreemde Taal) op het niveau Educatief Startbekwaam Als tussentijdse evaluatie worden de toetsen uit 'Op Niveau' gebruikt en zal de leerkracht gebruik maken van voorbeeldexamens 'CNaVT' (niveau A1-A2-B1-B2) om de leerlingen vertrouwd te maken met de manier waarop deze toetsen afgenomen worden en hen hierdoor beter voor te bereiden op het behalen van het certificaat. Het gebruik van de methodeonafhankelijke toetsen van Diataal wordt onderzocht.

6) Leerlingdossier

De persoonlijke gegevens, eventuele handelingsplannen en toetsgegevens van de leerlingen in het vervolgonderwijs zullen ook verwerkt worden via Parnassys.

5 De zorg voor de kinderen

5.1 Preventieve zorg: adaptief onderwijs komt tegemoet aan verschillen tussen kinderen

Elk kind start het onderwijs op zijn eigen niveau en ontwikkelt zich op zijn eigen wijze. Onze leerlingen spreken en beheersen het Duits over het algemeen goed, maar spreken en horen doorgaans thuis te weinig Nederlands. Om het Nederlands als "thuis taal" te vergroten is interactie tussen kinderen en tussen leerkracht en leerlingen belangrijk. De woordenschat dient als basis voor het Nederlands. In de lessen brengen we zoveel mogelijk variatie in de lesstof aan, met als doel zoveel mogelijk rekening te houden met de individuele behoeften van iedere leerling.

5.2 De opvang van nieuwe leerlingen in de school

De plaatsing van een kind op school

Na aanmelding kunnen nieuwe leerlingen op twee momenten per jaar geplaatst worden: aan het begin van een nieuw schooljaar en aan het begin van een nieuw kalenderjaar, mits de groepsamenstelling dan wel groepsgrootte dit toelaat en het taalniveau voldoende hoog is. De eerste aanzet daartoe geschiedt meestal telefonisch of per mail aan de schooladministratie. De plaatsing van de leerling wordt bevestigd tijdens een intakegesprek. Een intakeformulier wordt ingevuld waarop voor het onderwijs relevante gegevens van de nieuwe leerling en zijn ouders worden vermeld. Eventueel worden er afspraken gemaakt om de nieuwe leerling zo goed mogelijk te kunnen begeleiden. Indien nodig nemen we na aanmelding een of meerdere toetsen af (AVI, dictee of woordenschattoets) om goed te kunnen inschatten in welke groep uw kind het beste geplaatst kan worden.

Deze gegevens worden bewaard in het leerlingdossier waarin we ook toetsgegevens en gespreksverslagen bewaren. Bij wisselen van school, krijgt u de volgende documenten mee die een vloeiende voortgang van het onderwijsleerproces vergemakkelijken:

- het onderwijskundig rapport;
- de gegevens van het leerlingvolgsysteem of andere recente toetsgegevens;
- het schoolrapport;
- bewijs van uitschrijving vorige school;
- een eventueel handelingsplan.

Indien een leerling elders NTC-onderwijs heeft gevolgd, is de vorige school verplicht deze aan u beschikbaar te stellen en wij verwachten dat u deze gegevens met ons deelt. Dat vergemakkelijkt de overgang naar de nieuwe school.

5.3 Het volgen van de ontwikkeling van de leerlingen via het leerlingvolgsysteem

Via methodegebonden toetsen en observaties worden de vorderingen van de leerlingen bijgehouden. Onafhankelijk daarvan hanteren we op het gebied van technisch lezen, woordenschatontwikkeling, spelling en begrijpend lezen delen van het Cito-leerlingvolgsysteem (Cito is een Nederlands bedrijf dat onafhankelijke toetsen op de markt brengt). Ons onderwijs wordt aldus voortdurend vergeleken met en gemeten naar het niveau van het Nederlands onderwijs.

Om te zorgen voor een constante verbetering van ons onderwijs zijn er tot slot nog de groepsmappen. Hierin worden de toetsresultaten per leerling en de groepsoverzichten bewaard. Deze resultaten kunnen met elkaar en met die van voorgaande jaren vergeleken worden.

De verslaglegging van gegevens over leerlingen door de groepsleraar

Wekelijks wordt de absentielijst bijgehouden. Bij frequent verzuim wordt contact opgenomen met de ouders. Observaties, gespreksnotities en -verslagen worden zoveel mogelijk in Parnassys opgeslagen zodat ze ook in latere jaren door andere leerkrachten gemakkelijk zijn in te zien. Hetzelfde geldt voor de handelingsplannen.

Wijze van terugkoppeling naar ouders; welzijn en leervordering van het kind

De leerlingen krijgen tweemaal per jaar een rapport mee naar huis. Het eerste rapport wordt eind januari uitgereikt vlak voor de wintervakantie. Het rapport kunt u met de leerkracht bespreken in zogenaamde tien-minuten-gesprekken. Het tweede rapport wordt uitgereikt vlak voor de zomervakantie.

Uiteraard kunt u zelf gedurende het jaar op andere tijdstippen contact opnemen met de leerkracht. Ook de leerkracht kan het initiatief nemen en u tussentijds tot een gesprek uitnodigen. Een verslag van alle gesprekken wordt in het leerlingdossier bewaard.

5.4 Zorg voor kinderen met specifieke behoeften

De procedure bij problemen (leerproblemen, sociaal-emotionele problemen, enz.)

Voor leerlingen in groep 7 en 8 die problemen hebben met de werkwoordspelling bieden we vanaf schooljaar 2019/2020 leerlijn B aan. De oefeningen met betrekking tot de werkwoordspelling vervallen. Of een leerling verdergaat met deze leerlijn voor spelling wordt in overleg met de ouders besloten.

Indien bij uw kind aan de hand van observaties door de leerkracht of door uitval van lessen een achterstand in de ontwikkeling wordt gesignaleerd, stelt de groepsleerkracht een handelingsplan op. Na afloop van deze periode volgt een evaluatie, waarna besloten wordt het handelingsplan af te sluiten of voort te zetten. Afgesloten handelingsplannen worden bewaard in het leerlingdossier.

Als een probleem binnen de groep opgelost kan worden, wordt u daar doorgaans niet bij betrokken. Bij grotere problemen nemen we graag contact met u op. Als het door ons waargenomen probleem zich zowel in het Duits als in het Nederlands voordoet, kan de dagschool met uw toestemming in het handelingsplan betrokken worden.

Leerlingen met sociaal-emotionele of andere problemen (bijvoorbeeld dyslexie) kunnen we verwijzen naar de Stichting NOB voor onderzoek. Door het geringe aantal lessen kunnen we deze kinderen niet zelf begeleiden. In de meeste gevallen kiezen de ouders er zelf voor om de Duitse taal de prioriteit te geven.

5.5 De begeleiding van de overgang van kinderen naar het voortgezet onderwijs in Nederland

De voorlichting aan ouders ten behoeve van de schoolkeuze van leerlingen

Desgewenst kan in groep 8 de Eindtoets basisonderwijs van het Cito worden afgenomen. In de tweede helft van groep 8 worden resultaten en schooladvies individueel met ouders en leerlingen besproken. Alle in het Cito-leerlingvolgsysteem ingebrachte resultaten worden hierin meegewogen, evenals de eventueel afgenomen Cito-eindtoets. De op de Duitse dagschool behaalde resultaten worden zoveel mogelijk vertaald naar de Nederlandse situatie, zodat er een goed gewogen advies kan worden afgegeven ten aanzien van een overgang naar voortgezet onderwijs in Nederland.

Soort gegevens die over leerlingen worden verzameld, de wijze van adviseren en de procedure die gevolgd wordt bij vertrekkende leerlingen (bij overgang naar het voortgezet onderwijs of bij verhuizing)

In de laatste week voor het vertrek is er een eindgesprek met de ouders door de groepsleerkracht en de directeur. De ouders ontvangen het leerlingdossier voor de nieuwe school. Het dossier omvat:

- het onderwijskundig rapport;
- het traditionele rapport;
- bewijs van uitschrijving;
- het leerlingvolgsysteem of andere recente toetsgegevens.

5.6 Naschoolse activiteiten voor kinderen

Huiswerk

We streven ernaar zo min mogelijk huiswerk mee te geven. Desondanks kan vanaf groep 3A huiswerk worden meegegeven.

We hebben hiervoor de volgende redenen:

- huiswerk vormt een aanvulling op het NTC-onderwijs, dat qua aantal uren beperkt is;
- huiswerk kan gebruikt worden om eventuele achterstanden (bijvoorbeeld als gevolg van absentie) in te lopen;
- huiswerk biedt de leerlingen gelegenheid de lesstof zelfstandig te verwerken;
- er moet taakbewustzijn bij de leerlingen worden aangekweekt met het oog op de hoeveelheid huiswerk die in het voortgezet onderwijs aan de kinderen wordt opgegeven;
- bij geplande terugkeer naar Nederland zal een extra inspanning thuis moeten worden gedaan om in Nederland op het gewenste niveau te kunnen instromen;
- ouders hebben gevraagd huiswerk op te geven. Indien ouders niet willen dat er huiswerk in de middenbouw wordt opgegeven, kan dit besluit in overleg met de school worden herzien.

Net als afgelopen schooljaar kunnen we i.v.m. de door de pandemie opgelegde beperkingen in Prenzlauer Berg slechts twee in plaats van de gebruikelijke drie uur per week gebruik maken van de lesruimtes. Het ontbrekende lesuur wordt gecompenseerd door huiswerkopdrachten.

5.7 Buitenschoolse activiteiten voor kinderen

Eén zaterdag per jaar ondernemen we een excursie of een culturele activiteit (muziek, theater, museumbezoek etc.). Het organiseren van een schoolreis staat op de agenda.

6 De leraren

Wijze van vervanging bij ziekte of scholing

Er kunnen redenen zijn dat leerkrachten niet aanwezig zijn, zoals ziekte of het volgen van cursussen in Nederland. In de regel zal de vervanging intern worden opgelost. Hiermee wordt voorkomen dat leerlingen vanwege afwezigheid van leerkrachten geen onderwijs kunnen volgen.

Invalsters dit schooljaar zijn: Boukje Mollema, Arina Sargent Kuin, Sanne de Smet en Lizette Straten.

Scholing van leraren

De leerkrachten volgen geregeld bijscholingscursussen in Nederland om de ontwikkelingen binnen het onderwijs te volgen en hun deskundigheid te vergroten.

De stichting Nederlands Onderwijs in het Buitenland ondersteunt en begeleidt ons daarbij. De afgelopen jaren zijn de volgende NOB-cursussen gevolgd:

- 1999 Sociaal-emotionele ontwikkeling
- 2002 NTC-onderwijs wereldwijd
- 2003 Beginnend lezen
- 2006 Vaardig meesterschap
- 2008 Onderwijskundig leiderschap voor de schoolmanager
- 2009 Toetsen
- 2010 Woordenschat
- 2011 Leiderschap, Met woorden in de weer, basiscursus
- 2013 Human dynamics, Mondelinge taalvaardigheden, Zo leer je kinderen lezen en spellen
- 2014 Schoolleiderschap laten groeien, Nederlandse taal en cultuur voor peuters en kleuters, Met woorden in de weer
- 2015 Geen cursussen gevolgd omdat de bijscholing plaatsvond tijdens onze lesdagen
- 2016 Bijscholingsdag voor het hele team in Berlijn. Thema: Onderwijspraktijk en 'het omgaan met verschillen'
- 2018 Teamtraining onder begeleiding van het NOB. Beoordeling van toetsresultaten en het gebruik van het leerlingvolgsysteem Parnassys.
- 2019 Hoe de bijscholing er dit schooljaar zal komen uit te zien, is momenteel in verband met de Corona-situatie niet in te schatten.
- 2021 Meerdere leerkrachten hebben een onlinecursus gevolgd over de uitgangspunten en doelstellingen van het NTC-onderwijs.
- 2022 Onlinecursus van NOB "De educatieve storyteller" en "Cito afgenomen, en dan?"
Cursussen van het CNaTV "module voor de administrator" en "examinatorentoets" voor het voortgezet onderwijs. Verder hebben we bij het inwerken van de nieuwe kleuterjuffen vertrouwd op de kennis en ervaring van leerkrachten uit het team, met name dankzij de toewijding en expertise van Elisa de Kievit.

7 De ouders

Het belang van de betrokkenheid van ouders

Van ouders en leerkrachten wordt verwacht dat zij handelen in het belang van het kind. De school streeft een goede samenwerking met de ouders na. Groot belang wordt daarbij gehecht aan het delen van zoveel mogelijk relevante informatie met de ouders. Diverse gegevens liggen ter inzage, zoals het schoolplan en het door de school gehanteerde leerlingvolgsysteem. Een uitzondering vormen de persoonlijke dossiers van leerkrachten en leerlingen. Deze kunnen alleen worden ingezien door de betreffende ouders en uitsluitend na overleg met de leerkracht. Ouders worden van harte uitgenodigd contact op te nemen met de school als de wens bestaat nader geïnformeerd te worden.

Van de ouders wordt verwacht dat zij vertrouwen hebben in het onderwijzende personeel. Begrip en respect voor elkaar zijn uitgangspunten voor een goede communicatie. Juist in het kader van het NTC-onderwijs is het bovendien noodzakelijk dat ouders en school dezelfde doelen hebben ten aanzien van het te bereiken niveau van Nederlandse taalbeheersing. De mate waarin thuis Nederland gesproken wordt is daarbij van grote invloed.

Informatievoorziening aan ouders over het onderwijs en de school

Ten minste éénmaal per jaar, meestal aan het begin van het schooljaar, vindt een klassenavond of –middag plaats. Deze avond staat in het teken van de informatievoorziening aan de ouders over alle zaken die met het onderwijs aan de groep te maken hebben, zoals onderwijsvisie, gebruik van leermiddelen en huiswerk.

Na het eerste en tweede rapport worden de ouders uitgenodigd voor een tien-minuten-gesprek, waarbij de leerkracht een toelichting geeft op het rapport.

Ouders kunnen ook een gesprek aanvragen wanneer ze vragen hebben over de resultaten of bij gedrags- of leermoeilijkheden van hun kind. In gevallen waarin de leerkracht een gesprek met de ouders noodzakelijk acht, zal deze zelf het initiatief daartoe nemen.

Inspraak

Aangezien momenteel vier ouders zitting hebben in het schoolbestuur heeft het organiseren van een ouderraad geen prioriteit. Door deelname van de ouders in het bestuur, door het organiseren van ouderbijeenkomsten en door deelname van de ouders aan het organiseren van activiteiten hebben de ouders de mogelijkheid tot inspraak.

Ouderactiviteiten

Wij steunen op de medewerking van de ouders bij de volgende activiteiten:

- excursie
- sinterklaasfeest
- Koningsdag
- het beheer van de bibliotheek
- leesouders
- kinderboekenweek
- kleuteropvang

Aan het begin van het schooljaar ontvangen de ouders een overzicht van de activiteiten per groep voor het eerste halfjaar. Hierop kunnen zij aangeven aan welke activiteiten zij willen meewerken. Halverwege het schooljaar volgt het overzicht van activiteiten in de tweede helft van het schooljaar, met dezelfde procedure.

Klachtenprocedure

Uitgangspunt van de klachtenprocedure is dat klachten, problemen, vragen e.d. in eerste instantie rechtstreeks worden aangekaart bij de persoon in kwestie. Ouders die bijvoorbeeld een klacht hebben over (het lesgeven van) een onderwijsgevende kunnen niet bij het schoolbestuur terecht, voordat zij met de betreffende onderwijsgevende hierover hebben gesproken. Hiermee wordt voorkomen dat de positie van de onderwijsgevende (of diens gezag in de klas) wordt ondermijnd.

Bij een klacht wordt doorgaans onderstaand stappenplan gevolgd:

Stap 1 De ouders bespreken de klacht met de betrokken leerkracht.

Stap 2 Komen de ouders en de leerkracht er niet voldoende uit, dan wordt de directeur van de school ingeschakeld. Deze kan overigens ook al in de eerste stap bij de kwestie worden betrokken, maar alleen op verzoek van één van beide partijen. Ook hier bestaat namelijk het gevaar dat het gezag van de leerkracht ondermijnd wordt.

Stap 3 Indien ook na het overleg met de directeur de kwestie niet bevredigend kan worden opgelost, wordt de zaak voorgelegd aan het schoolbestuur. Dit zal in voortdurend overleg met de directeur de kwestie bezien en streven naar een voor alle betrokken partijen bevredigende oplossing.

Ook kan worden besloten de aan de school verbonden vertrouwenspersoon in te schakelen. Deze zal in voortdurend overleg met alle betrokkenen nagaan of door bemiddeling de klacht bevredigend kan worden opgelost. Onze vertrouwenspersoon is Geert Bodewitz. Hij was een aantal jaren actief bestuurslid van de stichting NTC in Berlijn. Zijn contactgegevens vindt u achter in deze schoolgids.

Mocht de aard van de klachtenafhandeling in onderling overleg niet mogelijk zijn of als deze afhandeling niet naar tevredenheid heeft plaatsgevonden kan een beroep worden gedaan op de '*Klachtenregeling Nederlands Onderwijs in het Buitenland*'.

Voor klachten die betrekking hebben op seksuele intimidatie kunt u ook terecht bij de speciaal hiervoor aangestelde vertrouwensinspecteurs. De contactgegevens vindt u achterin deze gids.

8 Schoolgeld/ouderbijdragen

Voor het schooljaar 2022/2023 bedraagt de ouderbijdrage voor kinderen in het basisonderwijs (groep 1 tot en met 8) 500 euro per leerling voor het eerste kind. Voor een tweede kind ligt de bijdrage op 400 euro, voor derde en vierde kinderen op 300 euro. De ouderbijdrage voor leerlingen die deelnemen aan het voortgezet onderwijs is vastgesteld op 200 euro. Dit is een flinke stijging ten opzichte van vorig schooljaar, toen de ouderbijdrage aanzienlijk verlaagd kon worden door de bijzondere situatie n.a.v. de Corona-situatie, waardoor de huisvestingskosten lager waren dan begroot. Dat was een tegemoetkoming met het oog op de beperkingen waarmee de school en haar leerlingen in de afgelopen tijd te maken hadden. De ouderbijdrage is nu min of meer weer terug op het niveau van voorgaande jaren.

Het inschrijfgeld voor nieuwe leerlingen (ook voor broertjes en zusjes) bedraagt voor het eerste kind 50 euro, voor het tweede kind 35 en voor het 3^e kind 25 euro. De bijdrage voor leerlingen wiens ouders een vergoeding van de werkgever krijgen is verlaagd naar 200 euro.

Binnen twee weken na ontvangst van de rekening dient deze betaald te worden. Betaling ervan in twee delen is mogelijk tegen een toeslag van 10 euro. Bij te late betaling wordt een aanmaningstoeslag van 30 euro per kind berekend.

Afmelden

Indien een kind aan het einde van het schooljaar niet schriftelijk is afgemeld, is het automatisch voor het erop volgende schooljaar aangemeld. Een kind geldt als afgemeld, als de ouders de afmelding schriftelijk of per email naar het bestuur sturen. Als een kind te laat wordt afgemeld brengen wij administratiekosten in rekening. Jaarlijks zal het bestuur een uiterste datum publiceren waarop een eventuele afmelding voor het erop volgende schooljaar binnen moet zijn.

Vanaf het begin van het schooljaar geldt: Voor reeds ingeschreven- (dan wel niet afgemelde-) leerlingen die binnen drie weken na het begin van het nieuwe schooljaar afgemeld worden, brengen wij 200 euro in rekening i.v.m. reeds aangegane verplichtingen.

Reeds betaald schoolgeld kan niet gerestitueerd worden als leerlingen de school voor het einde van het schooljaar verlaten. Uitzondering: wanneer kinderen nog vóór de Kerstvakantie stoppen, kan een derde van de ouderbijdrage terugbetaald worden.

Schoolverzekering voor leerlingen

Er bestaat een centrale verzekering via de Stichting NOB en een door het schoolbestuur afgesloten ongevallenverzekering. Dit is een collectieve WA-verzekering, die de leerlingen tegen aan derden tijdens schooluren toegebrachte schade verzekert.

9 De ontwikkeling van het onderwijs

9.1 Activiteiten ter verbetering van het onderwijs

Evenals voorgaande jaren hebben we zowel in Wilmersdorf als Prenzlauer Berg kleutergroepen waarin leerlingen van groep 1 en 2 bij elkaar zitten.

Wij vinden het belangrijk om het aanvankelijke leesonderwijs aan te bieden in een afzonderlijke groep. Daarom proberen we te voorkomen dat groepen 3a en 3b gecombineerd worden met andere groepen.

In Wilmersdorf wordt wekelijks twee uur lesgegeven op de dinsdagen plus tien zaterdag met lesblokken van vier uur. In het geval dat er door calamiteiten op de zaterdagen minder dan vier uur lesgegeven kan worden, zal net als in het recente verleden ter compensatie een huiswerkalternatief worden geboden.

Op de locatie Prenzlauer Berg wordt drie uur per week lesgegeven.

Op drie leszaterdagdagen zijn gemeenschappelijke activiteiten op de locatie in Wilmersdorf gepland: kinderboekenweek, Sinterklaas en Koningsdag. Een vierde gemeenschappelijke zaterdag betreft het schoolreisje aan het eind van het schooljaar.

Sinds enkele jaren werken we met de nieuwste versie van de taalmethode 'Taal Actief'. Twee jaar geleden hebben we de leesmethode 'Lijn 3' aangeschaft met talloze attractieve nieuwe hulpmiddelen (zie ook § 3.2 basisvaardigheden). Bovendien gebruiken we bij beide methodes de bijbehorende software.

Bij de Cito-toetsen gebruiken we de nieuwste versie, de zogenoemde 3.0 versie.

Met het aanbieden van 'leerlijn B' voor groep 7 en 8 is meer differentiatie mogelijk (zie § 5.4).

9.1.1 Onderwijs op maat

Ook dit schooljaar krijgen de volgende punten bijzondere aandacht:

- consolidering van de onderwijskwaliteit, leerlingdossiers, onderwijsresultaten;
- bevorderen van een actieve leerhouding van leerlingen;
- het bevorderen van het zelfstandig werken;
- het bevorderen van het leesplezier, extra aandacht voor lezen;
- taalontwikkeling en ontwikkeling van het fonemische bewustzijn van kleuters.

9.1.2 Leergang woordenschatonderwijs

Om de woordenschat in groep 1 en 2 uit te breiden maken we gebruik van bij de thema's horende afbeeldingen. (zie ook hoofdstuk 3.2 op pagina 7). Hierdoor worden de woorden in een context geplaatst en wordt de woordenschat op een meer zinvolle manier uitgebreid. Met behulp van taalontwikkelingsprogramma's worden leerlingen individueel gestimuleerd om dit doel te verwezenlijken.

In groep 1 tot en met 3 worden Nederlandse kinderliedjes aangeleerd om het woordenschat-onderwijs te ondersteunen.

In groep 3A en 3B ligt de nadruk vooral op het leren lezen van woorden. Als een leerling kan lezen, gaat het verwerven van nieuwe woorden veel sneller.

Vanaf groep 4 wordt gewerkt met de woordenschatlijn van de taalmethode.

9.2 Zorg voor de relatie school en omgeving

Er bestaan contacten met:

- andere scholen en instellingen
- contacten met Stichting NOB
- contacten met andere NTC-leslocaties
- Nederlandse bedrijven in Berlijn
- Nederlandse en Belgische ambassade

10 De resultaten van het onderwijs

Resultaten bij taal en spelling zijn door het afnemen van toetsen goed en direct vast te stellen. Niet alle resultaten in het onderwijs zijn direct meetbaar of kunnen in cijfers worden weergegeven. Het beoordelen van de voortgang ten aanzien van een vormingsgebied als cultuur laat zich niet zo eenvoudig en eensluidend vastleggen. De waarnemingen van de leerkrachten spelen een belangrijke rol in het bewaken van de voortgang op dergelijke vormingsgebieden.

Toetsresultaten worden vergeleken met zowel de resultaten uit voorgaande jaren als met resultaten van leerlingen uit dezelfde leeftijdscategorie in Nederland. Verder legt de school vast hoeveel leerlingen gedurende een schooljaar extra zorg hebben ontvangen.

We gebruiken de vernieuwde Cito-toetsen tot en met groep acht.

Ons speerpunt ligt op uitbreiding van de woordenschat. Daarnaast blijft een belangrijk doel het algemeen hoge niveau van het technisch lezen te handhaven.

10.1 Cijfers over uitstroom en aansluiting

De schoolverlaters die teruggekeerd zijn naar Nederland of België vonden probleemloos aansluiting bij het reguliere dagonderwijs.

10.2 Cijfers over specifieke zorg voor leerlingen

In het schooljaar 2021/2022 is geen specifieke leerlingenzorg nodig geweest. Gedurende het schooljaar kunnen oudergesprekken plaatsvinden als blijkt dat de toetsresultaten onder het te verwachten niveau liggen.

10.3 Cijfers over vorderingen in de belangrijkste vaardigheden Nederlandse taal

In het schooljaar 2022/2023 zullen vanaf groep 3 de volgende toetsen worden afgenomen:

AVI (de technisch lezen toets, af te nemen in november en mei), Woordenschat, Spelling en Begrijpend-lezen.

In tegenstelling tot het door Corona beheerste schooljaar 2020-2021 hebben we in het afgelopen schooljaar alle toetsen regulier kunnen afnemen. Een eerste algemene conclusie is dat onze leerlingen er door de bank genomen niet op achteruit zijn gegaan en dat is gezien de bijzondere situatie als winst te beschouwen.

AVI-scores

- Groep 3a: midden groep 3a leest ongeveer de helft nog niet op start-niveau. Een kwart beheerst leesniveau M3, een ander kwart E3.
- Groep 3b: bijna alle getoetste leerlingen hebben aan het eind van het schooljaar tenminste niveau E3 behaald, twee leerlingen lezen nog op niveau M3.
- Groep 4: in groep 4 heeft een kwart van de 20 leerlingen een lichte leesachterstand (eindscore M4) en zit een kwart op het vereiste niveau (E4). De helft leest al minstens op niveau M5 (de tijd ontbrak om op nog hoger niveau te testen). Het technisch lezen is bij alle leerlingen het afgelopen schooljaar (enorm) verbeterd.
- Groep 5: hier zijn we een soortgelijk beeld als in groep 4.
- Groep 6: hier is het verheugend te kunnen melden dat 3 van de 8 leerlingen al AVI-uit zijn. De overige leerlingen zitten op letterlijk één uitzondering (niveau = M6) op het minimaal voor groep 6 vereiste niveau.
- Groep 7: op één leerling met niveau E7 na zijn alle leerlingen AVI-uit.
- Groep 8: alle leerlingen zijn AVI-uit.

Conclusie: De ontwikkeling van het technische lezen blijft nagenoeg hetzelfde. Aanvankelijk kan een achterstand vastgesteld worden die te verklaren is door het geringe aantal uren leesonderwijs. Vervolgens ontstaat een ontwikkeling waarbij de overgrote meerderheid wat de technische leesvaardigheid betreft het minimaal vereiste niveau of hoger behaalt.

Begrijpend lezen

Deze toets is in januari 2022 vanaf groep 3b afgenomen. Groep 3b laat een verheugend beeld zien: op een enkele leerling na hebben de leerlingen een A- of een B-score behaald. Hetzelfde beeld zien we in groep 4. In groep 5 zien we ook een prima score: 6x A, 1x C en drie D-scores. De enige echte dissonant is één E-score. Vanaf groep 6 worden de groepen steeds kleiner waardoor de individuele verschillen duidelijker opvallen. Hier zijn de scores 9x A, 4x B, 8x C, 2x D en 1x E.

Conclusie: ook afgelopen jaar scoort het merendeel van de leerlingen op A of B-niveau, waarmee de score op dit onderdeel hoger ligt dan bij woordenschat en spelling.

Woordenschattoets

Daarbij zijn ook dit jaar goede resultaten geboekt: van de 64 getoetste leerlingen heeft dertig procent de hoogste score A behaald, een vijfde ieder een B- en een derde een C-score. Slechts 9% heeft een E-score behaald, met de kanttekening dat de lat bij deze toets hoog ligt en er vaak naar woorden wordt gevraagd die onze leerlingen niet dagelijks tegenkomen. Om de woordenschat uit te breiden wordt het thuis regelmatig een Nederlandstalig boek lezen (of bij de lagere klassen door voorlezen) gestimuleerd, bv. door leerlingen via de Kinderboekenweek op het plezier van lezen te wijzen en door voorlezen in de klas tijdens pauzes. Door de pandemie heeft het uitlenen van boeken in het afgelopen schooljaar niet kunnen plaatsvinden; het streven is dit in het najaar van 2022 weer op te pakken.

Spellingtoets

Bij de meeste leerlingen is de toets anders dan in de voorgaande twee jaren twee keer afgenomen. Vanaf groep 3a zien we dat ongeveer dertig procent van de 76 getoetste leerlingen een A- of B-score haalt, wat zo'n tien procent hoger is dan vorig jaar. Ruim veertig procent scoort op C- of D-niveau (iets lager dan vorig jaar), en ruim een kwart op E-niveau, wat hier een kleine daling betekent. Door de bank genomen is het niveau wat hoger dan vorig jaar. Ook nu valt weer op dat relatief gezien de meeste fouten worden gemaakt in de lagere groepen. In groep 5 tot en met 8 scoren de meeste leerlingen, met een enkele uitschieter naar beneden en boven, op B-, C- of D-niveau.

Conclusie:

Hier zijn de verschillen tussen de leerlingen het grootst. Dit is voor een groot deel te wijten aan het dagonderwijs, waardoor de leerlingen beginnen om de Duitse spellingsregels toe te passen. Dat verklaart mede waarom de scores in de lagere groepen over het algemeen wat lager zijn dan in de hogere groepen. Wij denken dat het introduceren van klankgebaren in de lagere groepen zal helpen de spellingsvaardigheden te verbeteren.

Toetschema dit schooljaar

groep	Taal voor kleuters	leesprotocol	Woordenschat	AVI	Begrijpend lezen	Spelling
groep 1		observatielijst				
groep 2		observatielijst				
groep 3A			juni (M3)	mei	<i>evt. jan(M3)</i>	juni (M3)
groep 3B			juni (E3)	nov / mei	jan (E3)	jan (M3) <i>evt. juni E3</i>
groep 4			juni (E4)	nov / mei	jan (M4)	jan (M4) <i>evt. juni E4</i>
groep 5			juni (E5)	nov / mei	jan (M5)	jan (M5) <i>evt. juni E5</i>
groep 6			juni (E6)	nov / mei	jan (M6)	jan (M6) <i>evt. juni E6</i>
groep 7			Juni (E7)	nov / mei	jan (M7)	jan (M7) <i>evt. juni E7</i>
groep 8				nov	jan (M8)	jan (M8) <i>evt. juni E8</i>

10.3.1 De context: uitleg van de resultaten

De school hanteert als principe dat we de leerlingen niet al te veel met toetsen willen belasten. Dit principe sluit aan bij het advies van het NOB om slechts de belangrijkste toetsen af te nemen. We volgen het NOB-advies wanneer welke toetsen het beste afgenomen kunnen worden.

10.4 Uitkomsten van kwaliteitsverbetering van de school

Tijdens jaarlijkse evaluatiebijeenkomsten wordt bekeken wat er komend jaar binnen ons onderwijs kan worden verbeterd. Voorgenomen verbeteringen worden vastgelegd in verbeterplannen.

Ook dit schooljaar staan weer de volgende punten centraal:

- leesbevordering
- bibliotheek, coördinatie en synchronisatie van beide locaties. De bibliotheek heeft tijdens de pandemie stilgelegen en zal in de loop van het schooljaar weer opgestart worden.
- registratie en administratie leerlingen en toetsgegevens stroomlijnen
- stimuleren om thuis meer aandacht aan de Nederlandse taal te besteden, bijvoorbeeld middels aanbiedingen in het internet met betrekking tot woordenschat, spelling.
- communicatie tussen ouders, team en bestuur

11 Schooltijden en vakantierooster

Schooltijden

In Wilmersdorf vinden de lessen plaats op dinsdagmiddag van 16.00 tot 18.00 uur. Er is geen pauze. In Prenzlauer Berg wordt op donderdagmiddag lesgegeven van 15:00 tot 18:00 uur. Daar zijn we teruggekeerd naar de 'oude' situatie en kunnen we weer drie uur lesgeven, waar dat vorig jaar vanwege Coronabeperking nog twee uur was.

Op de leszaterdagen is er een lesblok van 4 uur van 10:00 tot 14:00 uur. De lessen op zaterdag – altijd op locatie Wilmersdorf - zijn voor dit schooljaar als volgt gepland:

1.	3 september	
2.	24 september	
3.	8 oktober	samen met Prenzlauer Berg: Kinderboekenweek
4.	26 november	samen met Prenzlauer Berg: Sinterklaas
5.	14 januari	
6.	25 februari	
7.	25 maart	
8.	6 mei	samen met Prenzlauer Berg: Koningsdag
9.	24 juni	
10.	8 juli	samen met Prenzlauer Berg: schoolreisje

Regels voor aanvang en einde schooltijd

Alle leerlingen dienen op tijd aanwezig te zijn. De ouders worden vriendelijk verzocht afwezigheid bijtijds door te geven. Zo wordt voorkomen dat er onnodig op de kinderen wordt gewacht.

Maatregelen preventie schoolverzuim

Wij gaan ervan uit dat kinderen op onze school, net als in Nederland, leerplichtig zijn. Er wordt een absentieregistratie bijgehouden.

Vakantierooster

Het schooljaar loopt van augustus tot augustus. In principe worden de Berlijnse schoolvakanties aangehouden.

24 oktober tot 4 november 2022	herfstvakantie
22 december tot 2 januari 2023	kerstvakantie
30 januari tot 3 februari 2023	wintervakantie
3 april tot 14 april 2023	paasvakantie
18 mei 2023 (locatie Prenzlauer Berg)	Hemelvaartsdag
30 mei 2023 (locatie Wilmersdorf)	Pinksteren

De laatste schooldag in Prenzlauer Berg is 8 juli 2023 en in Wilmersdorf 11 juli 2023. De eerste lesdag na de zomervakantie is gepland op dinsdag 29 augustus in Wilmersdorf en donderdag 7 september 2023 in Prenzlauer Berg.

12 Contactgegevens

12.1 Van de school

Teamleden

Docenten Wilmersdorf:

Annelies Pons
Saskia Schoenmaker
Seldem Yesil-Yaslanmaz
Herman Verpalen
Stefani van Velden
Kathleen Dols
Marcel van Hamersveld

Docenten Prenzlauer Berg

Berber Knol
Rachel de Joode
Seldem Yesil-Yaslanmaz
Herman Verpalen
Stefani van Velden
Roos Leverink
Marcel van Hamersveld

Invalkrachten: Boukje Mollema, Nina Roos, Geerte van de Kar, Jo-Ann Kramer, Jeremy van der Pas, Jeanine Treffers-Daller, Arina Kuin en Lizette Straten

Schoolbestuur

Voorzitter: Cyril Duysker
Secretariaat: Emilie Swartjes
Penningmeester: Marie Louise Cassens
Manon de Bont
Marieke Tjalsm

Hendrik Schreuder
Roel Wamelink
Tijmen Blom
Ewout van Ginneken

Correspondentieadres:

Stichting NTCB
p.A. Vermogensberatung Select
z.H. Marie Louise Cassens
Bayerische Str. 30
10707 Berlijn

Schooladministratie: Emilie Swartjes

Website:
www.nederlandseschool.de
Emailadres:
nederlandseschool@web.de

Vertrouwenspersoon

Geert Bodewitz (telefoon: 030 - 204 53 31)

12.2 Van externe personen

Onderwijsinspectie team buitenland

Inspectie van het Onderwijs,
Team Buitenland
Postbus 88
5000 AB Tilburg

0031 77 46 56 767
buitenland@onderwijsinspectie.nl

Vertrouwensinspecteurs

0031 30 67 06 001

Stichting Nederlands Onderwijs in het Buitenland (NOB)

Parkweg 20a
2271 AJ Voorburg

0031 70 386 66 46
info@stichtingnob.nl

Hieronder volgt de tekst van artikel 13 van de Wet op het Primair Onderwijs over de schoolgids.

Artikel 13 Schoolgids

1. De schoolgids bevat voor ouders, verzorgers en leerlingen informatie over de werkwijze van de school en bevat in elk geval informatie over:
 - a. de doelen van het onderwijs en de resultaten die met het onderwijsleerproces worden bereikt, met dien verstande dat bij algemene maatregel van bestuur voorschriften kunnen worden gegeven met betrekking tot de wijze waarop
 - 1) de resultaten kunnen worden beschreven die met het onderwijsleerproces worden bereikt, en
 - 2) de context wordt vermeld waarin de onder 1) bedoelde resultaten dienen te worden geplaatst;
 - b. de wijze waarop de zorg aan het jonge kind wordt vormgegeven;
 - c. de wijze waarop aan de zorg voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften wordt vormgegeven;
 - d. de wijze waarop de verplichte onderwijstijd wordt benut;
 - e. de geldelijke bijdrage, bedoeld in artikel 40, eerste lid, waarbij een ontwerp van een overeenkomst voor een dergelijke bijdrage, die voldoet aan de eisen die in artikel 40, eerste lid zijn geformuleerd, in de schoolgids wordt opgenomen;
 - f. de rechten en plichten van de ouders, de verzorgers, de leerlingen en het bevoegd gezag, waaronder informatie over de klachtenregeling, bedoeld in artikel 14, en de gronden voor vrijstelling van het onderwijs, bedoeld in artikel 41, tweede lid, en
 - g. de wijze waarop het bevoegd gezag omgaat met de in artikel 12, eerste lid, omschreven bijdragen.
2. Het bevoegd gezag reikt de schoolgids uit aan de ouders dan wel de verzorgers bij de inschrijving en jaarlijks na de vaststelling van de schoolgids.

Nederlandse school Berlijn alternatieve leerlijn B groep 7-8

Doel

Leerlijn B willen we in groep 7 en 8 aanbieden aan leerlingen die een eerder beperkte kennis van het Nederlands hebben. We willen daarbij meer tijd kunnen besteden aan het 'praktische' van de Nederlandse taal en daarvoor de –eerder theoretische- onderdelen woordleer en zinsleer weglaten. Ook willen we ons focussen op de algemene spellingsregels en van de werkwoordspelling slechts de basis aanbieden. Door het wegvallen van bepaalde leerstofonderdelen, hopen we meer tijd te krijgen om de andere leerstof rustiger en met meer oefeningen aan de leerlingen te kunnen aanbieden. De overstap naar leerlijn B gebeurt enkel in overleg met de ouders en de leerling.

Concreet – groep 7

Leerstof die wegvalt in groep 7:

Woordleer:

Herkennen en benoemen van : werkwoord (zelfstandig ww – hulpww), lidwoord, bijvoeglijk naamwoord, zelfstandig naamwoord, voorzetsel, bijwoord, alle soorten voornaamwoorden

Taalboek taal actief: Thema 1 les 2 en 16
 Thema 4 les 7 en 19
 Thema 5 les 4 en 17
 Thema 6 les 7 en 19
 Thema 7 les 4 en 17
 Thema 8 les 4 en 17

Zinsleer:

Herkennen en benoemen van : werkwoordelijk gezegde, lijdend voorwerp, meewerkend voorwerp

Taalboek taal actief: Thema 1 les 7 en 19
 Thema 3 les 7 en 19
 Thema 4 les 2 en 16
 Thema 6 les 4 en 17
 Thema 8 les 7 en 19

Spelling:

De spelling en werkwoordspelling worden in groep 7 nog gewoon aangeboden zoals het in de methode voorzien is.

Concreet – groep 8

Leerstof die wegvalt in groep 8:

Woordleer:

Herkennen en benoemen van : werkwoord (zelfstandig ww – hulpww), lidwoord, bijvoeglijk naamwoord, zelfstandig naamwoord, voorzetsel, bijwoord, alle soorten voornaamwoorden, voegwoord

Taalboek taal actief: Thema 2 les 2 en 16
 Thema 3 les 2 en 16
 Thema 7 les 2 en 16
 Thema 8 les 2 en 16

Zinsleer:

Herkennen en benoemen van : werkwoordelijk gezegde, lijdend voorwerp, meewerkend voorwerp, bepalingen van tijd en plaats

Taalboek taal actief: Thema 1 les 7 en 19
 Thema 2 les 7 en 19
 Thema 5 les 4 en 17
 Thema 7 les 7 en 19

Spelling:

De 'normale' spelling wordt in groep 8 aangeboden zoals de methode voorziet. De uitgebreide werkwoordspelling van groep 8 (bijvoeglijk gebruikt voltooid deelwoord, tegenwoordig deelwoord, soorten tijden,...) wordt niet aangeboden. In plaats daarvan wordt de basis van de werkwoordspelling die geleerd werd in groep 7 herhaald en geremedieerd.

Valt weg: Taalboek taal actief Thema 5 les 7 tot 19
 Werkwoordspelling uit het werkboek spelling van groep 8

Remediëring: Uit de extra kopieerbladen werkwoordspelling van groep 7 wordt een nieuwe bundel samengesteld waarmee de leerling in groep 8 aan de slag kan om de werkwoordspelling te herhalen.

Algemene regels om op beide locaties het risico zo gering mogelijk te houden

Brengen en ophalen.

Indien mogelijk worden leerlingen door **één ouder/verzorger** gebracht en opgehaald. De ruimte op het schoolplein voor onze locaties is beperkt en zo kan iedereen gemakkelijker **afstand van elkaar** houden. Denk aan de afstand van minstens 1,5 meter! Wij verzoeken u het schoolplein te verlaten nadat de kinderen aan de juf of meester zijn overgedragen.

Wij adviseren om een **mondkapje** te dragen. In Prenzlauer Berg is dit ook op het schoolplein verplicht.

Ik ben met mijn gezin teruggekomen uit een risicogebied.

Wanneer u tijdens de herfstvakantie samen met uw gezin in een risicogebied (binnen Duitsland of in het buitenland) bent geweest, denkt u er alstublieft aan dat de algemeen geldende regels in de "SARS-CoV2- Infektionsschutzverordnung" van de Berlijnse senaat ook voor onze school bindend zijn (quarantaine en/of negatieve Covid-19 test).

Mag ik mijn kind bij verkoudheid naar de Nederlandse School brengen?

Ook hier willen wij ons aan de aanbevelingen voor de scholen in Berlijn oriënteren en hebben bij deze brief nog een leidraad van de Berlijnse senaat voor u bijgevoegd. Bent u zich niet helemaal zeker of uw kind wél of niet naar school kan komen, neemt u dan gewoon van tevoren even contact met de juf of meester van uw kind op.

Luchten tijdens de lessen.

Ook in de herfst en winter zullen we de klaslokalen regelmatig (waar mogelijk) moeten luchten. Daarom willen wij u vragen uw kind/kinderen een warm vest of een eigen dekentje mee naar school te geven. Het klaslokaal zal daarna wellicht niet meteen weer warm zijn.

Verdere verwijzingen en links

Voor de actuele ontwikkelingen m.b.t. Corona verwijzen we naar de maatregelen die door de Berlijnse overheid worden getroffen.

Links:

<https://www.berlin.de/corona/massnahmen/schulen-und-kitas/>

https://www.berlin.de/sen/bjf/coronavirus/aktuelles/200826_infografiken_zu_corona_fuer_schulen_und_kitas.pdf